

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1925.

Ljubljana, 31. decembra 1925.

Štev. 10.

95.

ELEKTRIČNA LUČ V CERKVI.

Ker je vedno več prilike, da se v cerkve uvaja električna razsvetljava, je potrebno, da se cerkvenim predstojnikom pokličejo v spomin navodila, oziroma cerkvene odločbe glede uporabe električne luči v cerkvah.

Z električno razsvetljavo se lahko kaj ugodno povečuje sijaj in lepota hiše božje kakor tudi bolj svečano praznovanje velikih praznikov. Vendar je pa mogoče, da zadobi cerkev, ki mora tudi v tem ohraniti značaj resnosti in umerjene lepote, vtis teatralnosti, ako načrt za vpeljavo električne luči ni dobro premišljen. Pri vpeljavi električne luči je dalje skrbeti, da ne bo nevarnosti požara.

Z odlokom škof. ordinariata ljubljanskega z dne 27. novembra 1914. (Škof. list 1914, stran 137) se je naročilo župnim uradom, da naj za vpeljavo električne luči v cerkve v vseh primerih predlože ordinariatu dotične načrte s proračunom v odobrenje. Tudi za nosilce svetil se morajo načrti predložiti. Na ta odlok se cerkveni predstojniki iznova opozarjajo.

Izmed cerkvenih določil, ki so bila izdana glede rabe elektrike v cerkvi, so najvažnejša naslednja:*

1) *Lux electrica in ecclesiis adhiberi nequit ad cultum; sed adhiberi potest ad depellendas tenebras ecclesiasque splendidius illuminandas; cauto tamen ne modus speciem praeseferat theatralem* (S. R. C., 14 iunii 1895, n. 3859).

2) *Super altare, praeter candelas ex cera, tolerari nequit ut habeatur etiam illuminatio electrica* (S. R. C., 16 maii 1902. n. 4097).

3) *Lux electrica vetita est, non solum una cum candelis ex cera super altare, sed etiam loco candelarum vel lampadum quae coram Sanctissimo Eucharistiae Sacramento vel sacris Reliquiis Sanctorum praescriptae sunt. Pro aliis ecclesiae locis et ceteris casibus illuminatio electrica, ad prudens Ordinarii iudicium, permittitur; dummodo species non habeatur theatralis* (S. R. C., 22 nov. 1907 n. 4206). Cfr. Ephem. Liturg., an. 1908 pagg. 15-17.

4) *In altari, in quo Ss.mum Sacramentum publicae fidelium patet venerationi, non licet apponere electricas lampades, sive circa tabernaculum, sive in vasis florigeris quae inter candelabra locantur.*

* Po „Folium Ecclesiasticum Archidioecesis Goritiensis“ 1925, VI.

Ad prudens Ordinarii iudicium fas est, imagines Ss. Cordis Iesu vel B. Mariae Virginis, extra altare positas, iisdem electricis circumcingere luminibus, ad instar scilicet fulgidae coronae circa caput, lunae sub pedibus, vel ad modum solarium radiorum ad latera; et in capitibus Ss. duodecim Apostolorum linguas igneas effingere rubeis lampadibus.

Item ad prudens Ordinarii iudicium permittitur, ut in lampadibus, quae ex ecclesiae fornicibus pendent, pro candelis ex cera, fictae candela electricae adhibeantur (S. R. C., 17 ian. 1908, n. 4210 ad I). Cfr. Ephem. Liturg., an. 1908, pagg. 136-138.

5) Non licet, tempore expositionis privatae vel publicae, interiorem partem ciborii cum lampadibus electricis in ea collocatis illuminare, ut sacra Pyxis cum Ss.mo Sacramento melius a fidelibus conspici possit (S. R. C., 28 iulii 1911, n. 4275). Cfr. Ephem. Liturg., an. 1911, pag. 516.

6) Lux electrica, quemadmodum vetita est una cum candelis ex cera super altare, ita etiam in gradibus superioribus ipsius altaris vel ante sacras imagines seu statuas super eosdem gradus et altare positas prohibita est.

Cum autem nonnullis in locis tales abusus invaluerint, ut circa aediculas Sanctorum in pariete super altare positas, et vel in ipsis altaris gradibus ubi candelabra collocantur, parvae lampades electricae variis distinctae coloribus disponantur (quod profecto minus convenit gravitati et dignitati sacrae Liturgiae propriae et decori domus Dei), Rev.mi Ordinarii pro sua religione invigilent ne S. R. C. decreta posthabeantur, et ecclesiarum rectores doceant quae in casu, iuxta decreta, permissa quaeque vetita sunt (S. R. C. 24. iunii 1914). Cfr. Ephem. Liturg. an. 1914, pagg. 465-469, et an. 1916, pag. 164.

7) In iis locis, in quibus ad nutriendam lampadem coram Ss.mo Sacramento ardentem, ob peculiare circumstantias sive ordinarias sive extraordinarias, oleum olivarum non habetur vel ob gravem penuriam aut summum pretium, non absque magna difficultate, comparari potest, circumstantiis enuntiatis perdurantibus, Ordinariis locorum prudentiae remittitur, ut lampas, quae diu noctuque collucere debet coram Ss.mo Sacramento, nutriatur, in defectu olei olivarum, aliis oleis, quantum fieri potest, vegetabilibus, aut cera apum pura vel mixta, et ultimo loco etiam luce electrica (S. R. C., 23. febr. 1916). Cfr. Ephem. Liturg., an. 1916, pag. 129; can. 1271 Cod. Iur. Can.

NAREDBA O POBIRANJU DOPOLNILNE PRENOSNE TAKSE.

Minister za finance je z naredbo z dne 1. decembra 1925, št. 82921, glede pobiranja dopolnilne prenosne takse odločil sledeče:

Ker se začne dne 1. januarja 1926. petletna taksna perioda za plačevanje dopolnilne prenosne takse, ki bo trajala od dne 1. januarja 1926.

do 31. decembra 1930., odrejam na podstavi točke 5. oddelka I., pripombe 12. k tar. post. 12. taksne tarife:

Dopolnilna prenosna taksa se pobiraj, dokler bo trajala druga perioda, v višini odmere za minulo taksno periodo.*

Pripomnja. Cerkvena predstojništva in gg. duhovniki nadarbinarji se opozarjajo glede rokov plačevanja te takse na določila točke 1.—3.) oddelka I., pripombe 12. k tar. post. 12. zakona o taksah in tarifih, ki se glasijo:

1. Dopolnilna prenosna taksa se plačuje letno v četrletnih obrokih vnaprej, t. j. vsako leto od dne 1. do vštete dne 31. januarja, od dne 1. do vštete dne 15. aprila, od dne 1. do vštete dne 15. julija, od dne 1. do vštete dne 15. oktobra.

2. Manjše vsote odmerjene dopolnilne takse, katere letni znesek ne preseže 500 dinarjev, se morajo plačevati vnaprej za vse leto najkasneje do dne 31. januarja.

3. Kdor ne položi predpisane vsote v roku, odrejenem v točkah 1. in 2. tega oddelka, plača poleg redne takse obresti po točki 5.) oddelka II., in kot kazen še dvakratni znesek nepoložene takse.

97.

POKOJNINA, UŽIVANJE V INOZEMSTVU.

Ministrstvo ver je z razpisom z dne 2. oktobra 1925, V. K. br. 4760, obvestilo škofijske ordinariate o zgoraj označenem predmetu sledeče:

„Generalna direkcija državnega računovodstva je pod št. D. R. Br. 102.400 z dne 30. septembra tekočega leta dostavila razpis sledeče vsebine:

Po členu 157. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih z dne 31. julija 1923. je določeno:

Nihče ne more brez odobrenja ministrskega sveta uživati pokojnine v tuji državi.

Po pooblaščenju iz člena 151. istega zakona predpisujem radi pravilnega umevanja in izvrševanja te zokonske določbe sledeči

Pravilnik.

1. Vse osebe, ki hočejo v bodoče prositi dovoljenja za uživanje penzijskih prejemkov v tuji državi, so dolžni vložiti na ministrstvo financ, generalni direkciji državnega računovodstva veljavno utemeljene prošnje.

One osebe, ki že bivajo v tuji državi, vlagajo te prošnje potom pristojnega poslaništva, oziroma konzulata naše kraljevine. Osebe pa, ki bivajo še v mejah naše države, naj vlagajo te prošnje potom velikega župana pristojne oblasti.

2. Prosilec mora svoji prošnji priložiti:

a) dokaze o državljanstvu in pristojnosti v kako občino v naši državi;

b) dokaze o ureditvi pokojnine (dekret vpokojitve);

c) dokaze, pri kateri blagajni in do kdaj so mu bili pokojninski prejemki izplačani.

* Uradni list 24. dec. 1925 nar. št. 381

3. Prošnje in priloge se morajo po predpisih kolkovati.

Ako prosilec že biva v tuji državi, plača kolke (takso) v valuti dotične države, vplačilo pa zaznamuje poslaništvo, oziroma konzulat na prošnji.

4. Naša poslaništva, oziroma konzulati, in enako veliki župani morajo prejete prošnje poslati neposredno ministrstvu financ, generalni direkciji drž. računovodstva s sprevednim spisom, v katerem povedo svoje mišljenje in predlog: ali naj se prošnji z ozirom na točnost navedb v njej in z ozirom na politične prilike ugodi.

5. Da se zabrani neizvrševanje predpisa člena 157. zakona o uradnikih, naročam oblastim, ki so pristojne za izdajanje potnih listov in vizumov za potovanje, da vsak slučaj izdajanja potnega lista ali vizuma državnemu vpokojencu z veljavnostjo preko treh mesecev naznanijo oni blagajni, pri kateri prejema vpokojenec svojo pokojnino. Tak vpokojenec je dolžan vložiti prošnjo za uživanje penzije v inozemstvu. Brez dovoljenja mu blagajna ne sme izplačati dolžnih zneskov za četrti mesec.

6. V interesu hitre in pravilne administracije priporočam pristojnim oblastim, da prošnje po členu 157. zakona o uradnikih jemljejo takoj v postopek.

Generalna direkcija državnega računovodstva bo za vse prošnje, ki dosepejo v enem mesecu, napravila referat na ministrski svet. Rešitve teh prošenj se bodo dostavile pristojnim finančnim oblastim (finančnim delegacijam, oblastnim ali okrožnim finančnim upravam) in one jih bodo takoj dostavile dotičnim blagajnam.

S prepisom rešitve bo generalna direkcija državnega računovodstva obvestila ono poslaništvo, oziroma oni naš konzulat, v čigar področju biva vpokojenec v inozemstvu, istotako tudi generalnega inspektorja ministrstva financ radi izdajanja potrebne legitimacije za nakup in višino devize v inozemstvo.

Generalni inspektor bo dostavil legitimacije pristojni finančni oblasti, ki jih bo proti podpisu izročila pooblaščenca pokojninarja, ki ga je on pooblastil za prejemanje pokojnine in ta bo po pooblaščenici banki proti zaznamovanju na tej legitimaciji odpošiljal svojemu pooblastitelju penzijske pripadnosti.

98.

DUHOVNÉ VAJE

so napravili l. 1925: Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. — Ahačič Matej, dr. Ahčin Janez, Ambrožič Jožef, Anžič Anton, Arh Luka, dr. Arnejc Janko, Ažman Simon. — Bambič Jožef, Bartel Bertold, Bešter Janez, Bleiweis Franc, Brajec Jožef, Brence Janez, Bukowitz Henrik. — Cegnar Janez, Cuderman Kristijan. — Česenj Andrej, Črnilec Janez. — Dr. Demšar Jožef, Dovč Janez. — Dr. Ehrlich Lambert, Erzar Franc. — Filipič Janez, Frančič Janez. — Gerčar Feliks, Globočnik Vladimir, Gnidovec Albin, Golob Franc, Gornik Franc, dr. Grivec Franc, Gross Karel. — Hafner Anton, Hartman Jožef, Hiersche Franc. — Ilc Andrej. — Jagodic Jožef, dr. Jaklič Franc, dr. Jere Franc, Jerman Anton, dr. Jerše Jožef, Jerše Valentin, Ježek Matej, Juvan Franc, Juvanec Jožef. — Kastelic Matija, Kek Franc, Kirar Franc, Klemenčič Pavel, Knafelj Janez, Kogovšek Janez, Kokel Franc, Komlanec Anton, Komljanec Janez

ml., Kopitar Andrej, Koprivec Peter, Koretič Franc, Koritnik Anton, Košmerlj Alojzij, Kovačič Anton, Kralj Franc, Kraljič Janez, Kunaver Janez. — Lakmayer Franc, Langerholz Janez, Lavrenčič Janez, Lavrič Andrej, Lavtizar Jožef, Laznik Jožef, Lesar Janez, Lobe Janez, Logar Jožef, Lovšin Franc, Lovšin Janez ml., Lomšek Janez. — Markež Alojzij, Markič Jožef, dr. Merhar Alojzij, Meršolj Janez, Mervec Franc, Mihelčič Janez, Mikuž Janez. — Nadrah Ignacij, Nemec Anton, Noč Janez, Novak Jožef. — Oblak Janez, Oblak Valentin, Omahen Ignacij, Oražem Jožef, Orehek Andrej. — Pavlin Jernej, Pečarič Martin, Peček Alojzij, Pengov Franc, dr. Perne Franc, Pintar Janez, Pirkovič Janez, Plantarič Jožef, Plešic Anton, Poljšak Anton, Porenta Anton, Porenta Gašper, Premrl Stanislav, Presetnik Franc, Primar Janez. — Rakovec Engelbert, Ramoveš Andrej, Ravnikar Anton, Ražun Matej, dr. Rožman Gregorij. — Dr. Samsa Janez, Selan Matija, Simončič Pavel, Sitar Valentin, Skubic Anton ml., dr. Slavič Matija, dr. Snoj Andrej, Sušnik Matej, dr. Svetina Janez, Stanonik Maks, Steska Viktor, Strah Jožef, Strajhar Janez, Stroj Alojzij, Strupi Alojzij, Stupica Jožef. — Šimenc Jožef, Širaj Andrej, Šiška Janez, Šolar Jožef, Štrekelj Jakob, Štrukelj Janez, Štular Martin. — Tavčar Matej, Tiringar Janez ml., Trepal Matej. — Umlauf Alojzij, Urbanec Franc, dr. Ušeničnik Aleš. — Vavpetič Franc, Veider Janez, Vercé Jožef, Vidmar Franc, Vilfan Janez, Vodopivec Janez, Volc Alojzij, Volc Jožef, Vrhovec Franc. — Zabret Valentin, Zabukovec Tomaž, Zore Anton, Zorec Franc, Zorko Franc ml., Zupanc Alojzij, Zupančič Franc, Zupančič Valentin. — Žagar-Sanaval Janez, Žbontar Matej, Žgajnar Ignacij, Žnidaršič Anton. — Skupaj 162.

Naknadno se objavlja za l. 1923: Mlakar Janko, Zajc Pavel; za l. 1924: Brešar Jožef, Piber Janez, Šarec Alojzij, Vovko Franc.

99.

SLOVSTVO.

„Claver-Kalender“ in „Kinder-Missions-Kalender“ za l. 1926 Družba sv. Petra Klavra je poslala imenovana koledarja škof. ordinariatu s prošnjo za priporočilo. — Ker sta oba koledarja zanimiva ter imata poučno in vzgojno vsebino, se gg. duhovnikom v župnijah z nemškim prebivalstvom priporočata. — Naročata se v Ljubljani, Miklošičeva cesta 3. — Cena: 10 oziroma 5 dinarjev.

100.

RAZNE OBJAVE.

Prošnje za konkurenčne obravnave za vzdrževanje cerkvenih in nadarbinskih stavb (zakon z dne 20. jul. 1863., dež. zak. št. 12) in za druge bogoslužne potrebe, n. pr. plača cerkvenika in organista, je vložiti potom škof. ordinariata, ne neposredno na sreske poglavarje.

Orglarska šola. Tej številki lista so pridejane položnice za vplačilo prispevkov cerkva za orglarsko šolo za l. 1926. Prispevki naj se gotovo vpošljejo v januarju 1926.

Škofijski list. Koliko bo znašala naročnina za l. 1926., se bo objavilo v 1. številki letnika 1926. Tej številki se bodo tudi priložile položnice za vplačilo naročnine.

101.

RAZGLAS.

Veliki župan ljubljanske oblasti vabi veroučitelje, učitelje na ekskurzijskih šolah in oddelkih za oddaljene otroke in nestalno nastavljene učiteljice ženskih ročnih del, naj predlože vsaj do dne 20. januarja 1926. prijave za nagrade in potnine (vsako na posebni poli) v smislu razglasa bivšega „Višjega šolskega sveta“ v Uradnem listu iz leta 1923. s to razliko, da navedejo samo eno razdobje, in sicer čas od 1. sept. do 31. dec. 1925.

Prijave je poslati po sreskih šolskih referentih na velikega župana.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1925.

Za velikega župana ljubljanske oblasti.

Prosvetni inšpektor:

Dr. Lončar, s. r.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 31. decembra 1925.

Popravki.

Str. 40. v	9. vrstici	od	spodaj	pravilno:	7. aprila.
„ 49. „	15.	„	„	„	opportuna.
„ 49. „	17.	„	„	„	apponendis.
„ 50. „	6.	„	„	„	concessit.
„ 52. „	13.	„	od	zgoraj	„ Maks Stanonik.
„ 64. „	11.	„	„	„	„ filologije.
„ 64. „	12.	„	„	„	„ Matija Tomc.

Vsebina: 95. Električna luč v cerkvi. — 96. Naredba o pobiranju dopolnilne prenosne takse. — 97. Pokojnina, uživanje v inozemstvu. — 98. Duhovne vaje. — 99. Slovo. — 100. Razne objave. — 101. Razglas. — Popravki.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

